

Stadsmonitor

-thema Sport-

Modules

Samenvatting	1
Sporten en bewegen bij volwassenen	2
Sporten en bewegen bij jongeren	6
Stedenvergelijking sporten en bewegen	9
Sportaanbod	11
Sportevenementen en topsport	13
Bronnen	14

Datum: februari 2016

Gemeente Nijmegen
Onderzoek en Statistiek
contactpersoon: Ad Manders
tel.: (024) 329 22 77/ (024) 329 98 89 (O&S)
e-mailadres: onderzoek.statistiek@nijmegen.nl

www.nijmegen.nl (onderdeel gemeente > onderzoek en cijfers)

Samenvatting

Na de sterke groei van de sportdeelname bij de volwassenen Nijmegenaren in de periode 2009-2013 laat 2015 een stabilisatie zien. De groei tot 2013 had vooral te maken met de sterke groei van het aantal wandelaars, fietsers en hardlopers en met de toename van het ongeorganiseerde sporten. Bij de Nijmeegse basisschoolkinderen is het percentage dat voldoende beweegt, en ook het percentage sportclubleden, in de periode 2009-2013 afgenomen. Tegelijk is het verschil tussen de wel- en niet-aandachtsgebieden voor de mate van bewegen door basisschoolkinderen kleiner geworden. Vanaf de 16 jaar neemt het aandeel sportverenigingsleden scherp af. Vmbo-leerlingen zijn minder vaak lid van een sportvereniging dan havo/vwo-leerlingen. Wel doen ze meer aan sport buiten sportverenigingen om. Bij lager opgeleide volwassenen, basisschoolkinderen met laag opgeleide ouders en vmbo-leerlingen komt bewegingsarmoede vaker voor.

Ten opzichte van de benchmarksteden wordt er in Nijmegen naar verhouding veel aan sporten en bewegen gedaan. Diverse vormen van sporten en bewegen, waaronder hardlopen en wandelen, worden in Nijmegen meer dan gemiddeld beoefend.

In 2013 is de laatste meting in het kader van de sportverenigingsmonitor uitgevoerd. Daaruit bleek dat het aantal leden bij de meeste sportverenigingen op peil gebleven was. Ten opzichte van 2009 waren er meer sportverenigingen met financiële knelpunten en waren er minder verenigingen met een tekort aan vrijwilligers. Wel was de behoefte aan extra vrijwilligers nog steeds groot.

In 2012 is onderzoek uitgevoerd naar de deelname aan informele sportgroepen. Daaruit bleek dat er bij deze groepen weinig behoefte was aan ondersteuning door de gemeente.

De Nijmeegse loopevenementen zijn onverminderd populair. Diverse sportteams spelen op het hoogste of een na hoogste competitieniveau.

Sporten en bewegen bij volwassenen

Na de sterke groei van de sportdeelname bij de volwassenen Nijmegenaren in de periode 2009-2013 laat 2015 een stabilisatie zien. De groei tot 2013 had vooral te maken met de sterke groei van het aantal wandelaars, fietsers en hardlopers en met de toename van het ongeorganiseerde sporten.

De volwassen Nijmegenaren sporten en bewegen meer dan de volwassen Nederlanders.

Bewegingsarmoede komt het meest voor bij lager opgeleiden.

Via de tweejaarlijkse Burgerpeiling volgen we ontwikkelingen in de sportdeelname bij de volwassen Nijmegenaren (laatste meting: najaar 2015). De vierjaarlijkse volwassenen- en ouderenmonitor van de GGD geeft informatie over sporten en bewegen in bredere zin (laatste meting: najaar 2012).

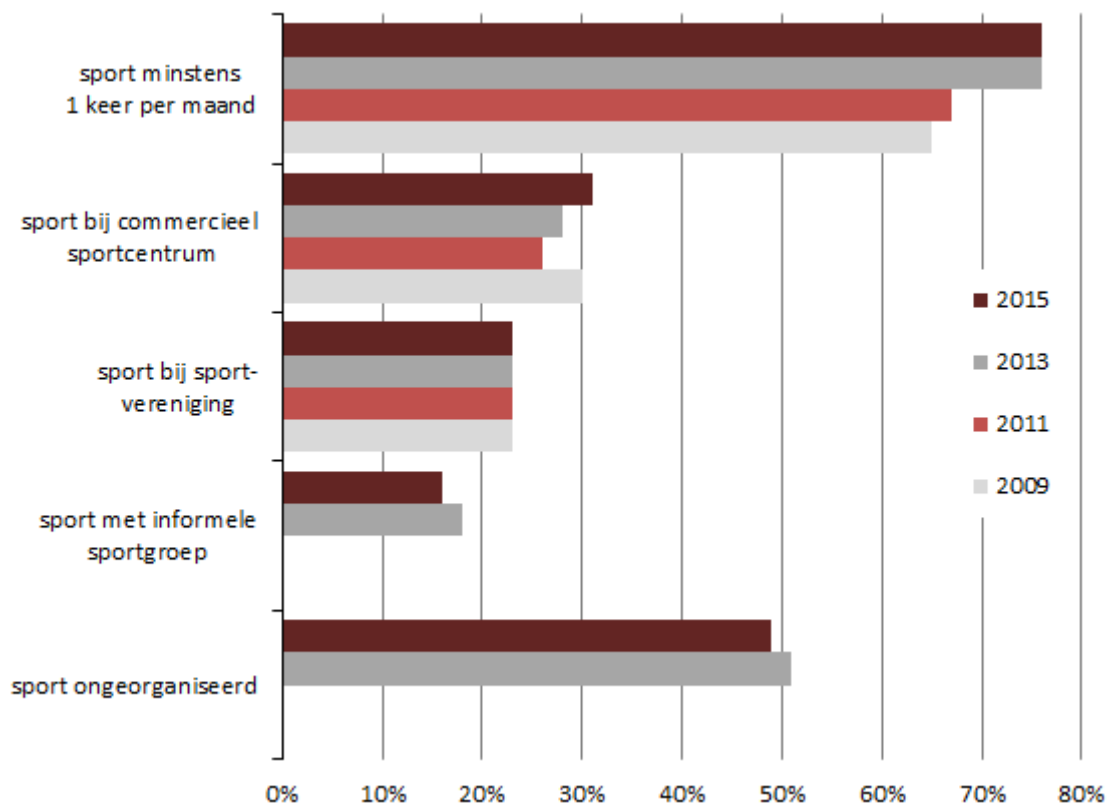
Twee derde voldoet aan norm gezond bewegen

Van de volwassen Nijmegenaren voldoet 66% aan de norm gezond bewegen (minimaal een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit op minimaal vijf dagen van de week). Voor de volwassen Nederlanders ligt dit percentage lager (61%). Ook het percentage dat wekelijks sport ligt in Nijmegen hoger (61% tegenover 53% in Nederland).

Bewegen is een factor van belang voor een gezond gewicht. Van de volwassen Nijmegenaren heeft 40% overgewicht: bijna 30% matig en ruim 10% ernstig. Landelijk is het beeld nog minder gunstig: ruim 35% matig overgewicht en bijna 13% ernstig overgewicht. Het blijkt lokaal en landelijk niet eenvoudig om overgewicht serieus terug te dringen. De lokale en landelijke groei van de sportdeelname in de afgelopen jaren zien we nog niet vertaald in een duidelijke afname van de overgewichtproblematiek.

Sportdeelname gelijk gebleven

In de periode 2009-2013 steeg het aandeel sportende volwassenen (minstens één keer per maand sporten) van 65% naar 76%. In 2015 is dit aandeel gelijk gebleven.

Figuur 1: Sportdeelname bij volwassen Nijmegenaren. Bron: Burgerpeiling, O&S.

Een belangrijke reden voor de toename van de sportdeelname tot 2013 was de groei van het aantal fietsende, wandelende en hardlopende Nijmegenaren. De Burgerpeiling 2015 laat zien dat het aandeel wandelaars nog wat verder is toegenomen. Bij de vraag naar sporten is aangegeven dat denksporten, toerfietsen en langere afstanden wandelen wel meetellen en wandelen naar een winkel of fietsen naar het werk niet.

	2013	2015
fitness	30%	30%
toerfietsen, wielrennen, mountainbiken	27%	28%
hardlopen	26%	25%
wandelen	23%	26%
zwemmen	10%	9%
tennis	7%	5%
veldvoetbal	6%	5%
yoga	3%	4%
dans	3%	3%

Figuur 2: Meest beoefende sporten voor volwassen Nijmegenaren. Bron: Burgerpeiling, O&S.

Het percentage volwassenen dat lid is van een sportvereniging is de afgelopen jaren in Nijmegen gelijk gebleven (23%). Dat is ook landelijk het geval.

Gegevens uit de Nijmeegse Sportverenigingsmonitor laten zien dat verenigingen binnen de volgende sporten veel volwassen leden hebben: voetbal, tennis, hardlopen/atletiek, volleybal en hockey.

Het aandeel, dat bij commerciële sportcentra sport, is licht gestegen (van 28% in 2013 naar 31% in 2015); het aandeel, dat actief is in een informele sportgroep, is licht gedaald (van 18% in 2013 naar 16% in 2015). Onder een informele sportgroep verstaan we een groep van minimaal drie personen, die buiten een sportvereniging of commerciële sportschool om aan sport doet.

Verder is er een grote groep die ongeorganiseerd aan sport doet (51% in 2013 en 49% in 2015), bijvoorbeeld alleen of met z'n tweeën wandelen, fietsen of hardlopen. Veel mensen doen zowel aan georganiseerde als ongeorganiseerde sport.

Toename sportdeelname relatief groot bij 65-plussers

In de afgelopen jaren is de sportdeelname het sterkst gestegen bij de 65-plussers. In 2007 gaf 39% aan minstens één keer per maand te sporten, in 2015 is dat 61% (tegenover 76% van alle volwassen Nijmegenaren). Binnen die groep ouderen is de sportdeelname het hoogst bij de 65-74-jarigen: 68% doet minstens één keer per maand aan sport, tegenover 51% van de 75-89-jarigen. Het aandeel 65-74-jarigen dat frequent sport (meer keer per week) (41%) is hoger dan bij de 35-64-jarigen (37%). Hierbij aansluitend blijkt uit de volwassenen- en ouderenmonitor van de GGD dat 65-74-jarigen vaker aan de fitnorm voldoen dan 19-64-jarigen (fitnorm: tenminste drie keer per week gedurende minimaal 20 minuten zwaar intensieve lichamelijke activiteit). Ook voldoen 65-74-jarigen wat vaker aan de norm gezond bewegen (minimaal een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit op minimaal vijf dagen van de week).

Met het stijgen van de leeftijd daalt het percentage mensen dat bij een vereniging of commerciële sportschool sport. Dat geldt het sterkst voor sporten bij een commercieel sportcentrum. Voor het aandeel, dat met een informele sportgroep of in ongeorganiseerd verband sport, zijn de verschillen tussen de leeftijdscategorieën veel kleiner.

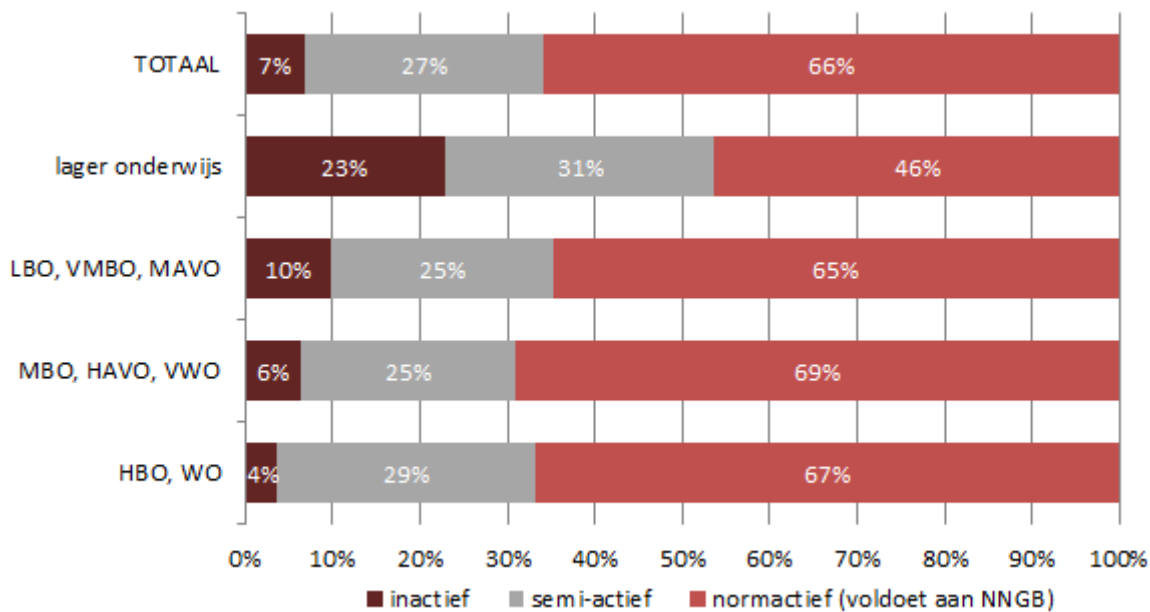
In de leeftijdscategorieën 35-49 jaar, 50-64 jaar en 65+ verschilt het percentage dat met een informele sportgroep sport niet sterk van het percentage dat bij een vereniging sport. In de leeftijdscategorieën daaronder wordt er meer bij verenigingen gesport.

Zowel in de aandachtsgebieden als in de niet-aandachtsgebieden is de sportdeelname onder de volwassenen sinds 2009 flink gestegen. Het verschil tussen de wel- en niet-aandachtsgebieden is ongeveer gelijk gebleven: van de volwassenen in de aandachtsgebieden sport 68% minstens één keer per maand, en van de personen in de niet-aandachtsgebieden 80%. Ook de verschillen in sportdeelname naar opleidingsniveau zijn de afgelopen jaren ongeveer even groot gebleven: van de lager opgeleide volwassenen sport 55% minstens één keer per maand, van de middelbaar opgeleiden 69% en van de hoger opgeleiden 85%.

Voor alle manieren van sporten - bij verenigingen, bij commerciële sportcentra, met informele sportgroepen en ongeorganiseerd sporten - geldt dat de lager opgeleiden daar minder aan doen dan de hoger opgeleiden. Voor het ongeorganiseerde sporten is dit verschil het kleinst.

Meer inactieven bij lager opgeleiden

Ook uit het GGD-onderzoek blijkt dat het aandeel dat wekelijks sport sterk verschilt naar opleidingsniveau. Als we kijken naar het totale beweeggedrag (sporten, woon-werkverkeer met de fiets of te voet, lichamelijke inspanningen in de vrije tijd anders dan sporten en huishoudelijke activiteiten) dan zijn de verschillen naar opleidingsniveau kleiner, maar wel nog aanwezig. Vooral de personen, die alleen lager onderwijs hebben afgerond, voldoen relatief weinig aan de norm gezond bewegen (46% tegenover 66% van de volwassen Nijmegenaren). Het aandeel inactieven (geen enkele dag per week voldoende beweging) ligt bij deze groep op 23%.

Figuur 3: Verdeling naar inactief, semi-actief en voldoet aan norm gezond bewegen, naar opleidingsniveau. Bron: Volwassen- en ouderenmonitor 2012, GGD Regio Nijmegen

Behoeftte aan aangepast sporten

Uitkomsten van het Nijmeegse onderzoek in het kader van de landelijke gezondheidsmonitor geven enig inzicht in de behoefte aan aangepast sporten bij volwassen Nijmegenaren met lichamelijke beperkingen. Voor iets meer dan 1,5% van de volwassen Nijmegenaren geldt dat ze lichamelijke beperkingen hebben en/of moeite hebben met huishoudelijke dagelijkse levensverrichtingen én dat ze geen gebruik maken van sport- en beweegactiviteiten in Nijmegen, maar daar wel belangstelling voor hebben. Rekening houdend met de nauwkeurigheidsmarges voor het onderzoek gaat het om tussen de 1.500 en 2.600 personen.

Bij deze cijfers hoort de kanttekening dat belangstelling hebben voor sport- en beweegaanbod nog niet wil zeggen dat men er ook werkelijk gebruik van wil gaan maken. Daarbij spelen allerlei factoren een rol, bijvoorbeeld (de ontwikkeling van) het aanbod, de kosten, de te overbruggen afstand naar het aanbod en prioriteiten ten aanzien van de invulling van de vrije tijd. De onderzoeksuitkomsten wijzen erop dat de behoefte aan aangepast sporten relatief groot is in aandachtsgebieden, bij laag opgeleiden en bij mensen van 50 jaar en ouder.

Bij de groep die mogelijk belangstelling voor aangepast sporten heeft, gaat het om een divers samengestelde groep; niet alleen qua achtergrondkenmerken, maar ook als het gaat om de soorten lichamelijke belemmeringen/beperkingen, de combinaties van belemmeringen/beperkingen, de ernst van de belemmeringen/beperkingen en de belangstelling voor verschillende soorten sport en beweging. Bij de uitbreiding van het aanbod op het vlak van aangepast sporten zal dus maatwerk nodig zijn.

Sporten en bewegen bij jongeren

Bij de Nijmeegse basisschoolkinderen is het percentage dat voldoende beweegt, en ook het percentage sportclubleden, in de periode 2009-2013 afgenomen. Tegelijk is het verschil tussen de wel- en niet-aandachtsgebieden voor de mate van bewegen door basisschoolkinderen kleiner geworden.

Vanaf de 16 jaar neemt het aandeel sportverenigingsleden scherp af. Vmbo-leerlingen zijn minder vaak lid van een sportvereniging dan havo/vwo-leerlingen. Wel doen ze meer aan sport buiten sportverenigingen om.

Bij basisschoolkinderen met laag opgeleide ouders en vmbo-leerlingen komt bewegingsarmoede vaker voor.

De meest actuele cijfers over de mate waarin basisscholieren sporten en bewegen stammen uit najaar 2013 (Kindermonitor, GGD Gelderland Zuid; volgende meting in 2017). De uitkomsten over de sporten en bewegen bij middelbare scholieren zijn najaar 2011 gemeten (E-MOVO, GGD Regio Nijmegen; volgende meting in 2015, rapportage in 2016 gereed).

Afname bewegen bij basisschoolkinderen

Van de basisschoolkinderen beweegt 68% minimaal 7 uur per week (2013). Dat is een daling ten opzichte van 2009 (72%). Circa een kwart sport 3 tot 7 uur per week (23% in 2009) en 6% sport minder dan 3 uur per week (4% in 2009). Bij de kinderen tot 12 jaar levert het buiten spelen naar verhouding de grootste bijdrage aan het beweegpatroon, gevolgd door sporten bij een club of vereniging, schoolgym en het fietsen of lopen naar school.

Voor de mate van bewegen door basisschoolkinderen is er in 2013 nauwelijks verschil gemeten tussen de wel- en niet-aandachtsgebieden. In 2009 werd er nog wel een verschil gemeten (in de aandachtsgebieden sport 69% minimaal 7 uur per week, tegenover 75% in de niet-aandachtsgebieden).

Ook het percentage basisschoolkinderen dat lid is van een sportvereniging is gedaald: van 74% in 2009 naar 70% in 2013. Dit lijkt onder meer een gevolg van de economische crisis. In 2013 gaven meer ouders aan dat ze moeite hadden om financieel rond te komen (22% tegenover 18% in 2009) en dat hun kinderen vanwege geldgebrek geen lid van een sportvereniging waren (11% tegenover 8% in 2009; 23% van de laag opgeleide ouders). Toch is het sportverenigingslidmaatschap bij kinderen in de aandachtsgebieden, waar relatief meer laag opgeleide ouders wonen, ongeveer gelijk gebleven is (66% in 2009 en 67% in 2013), terwijl er in de niet-aandachtsgebieden sprake is van een afname (van 78 naar 73%).

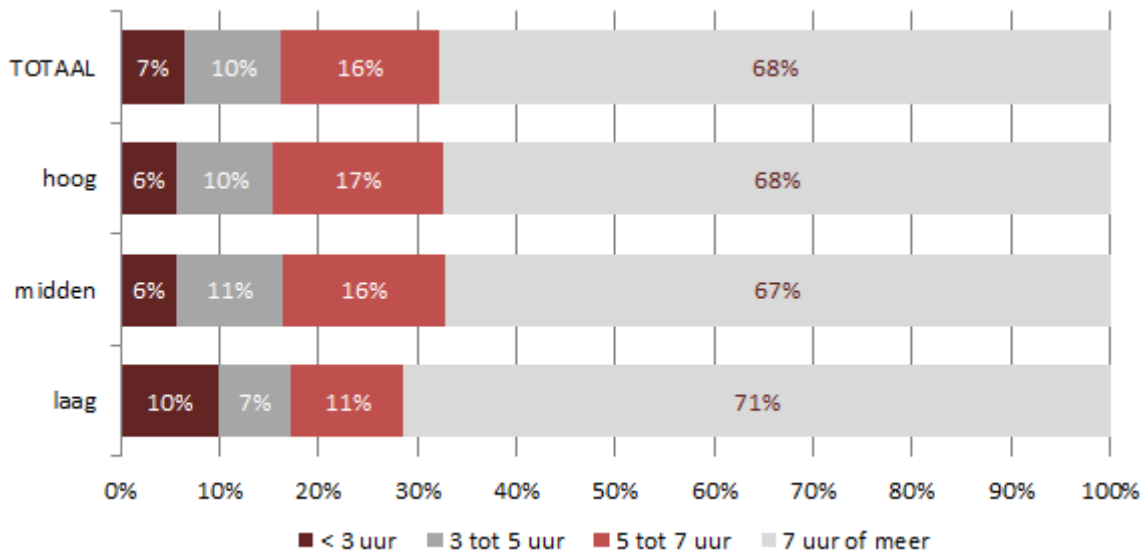
Overigens is er in enkele aandachtsgebieden wel een relatief laag percentage sportverenigingsleden gemeten (57-59% in de oude stadswijken - Nije Veld, Biezen en Wolfskuil - en in de aandachtsgebieden in Lindenholt).

Gegevens uit de laatste meting in het kader van de Nijmeegse Sportverenigingsmonitor (2013) laten zien dat verenigingen binnen de volgende sporten veel jeugdleden hebben: voetbal (staat duidelijk op de 1^e plaats), hockey, judo, turnen en zwemmen.

Meer inactieven bij kinderen met laag opgeleide ouders

Kinderen van laag opgeleide ouders zijn vaker inactief: 10% beweegt minder dan 3 uur per week tegenover 6% van de kinderen met middelbaar en hoog opgeleide ouders. Van de kinderen met laag opgeleide ouders is een wat groter aandeel geen lid van een sportclub (35% tegenover 30% gemiddeld), speelt een iets groter aandeel weinig buiten (24% tegenover 22% gemiddeld) en gaat een groter deel meestal niet te voet of met de fiets naar school (38% tegenover 31% gemiddeld).

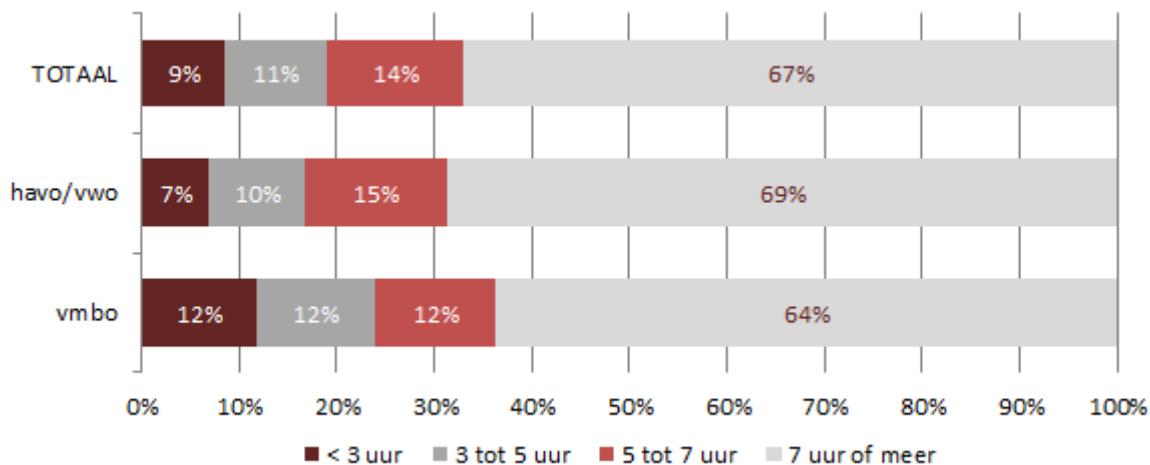
Aan de andere kant zien we dat een relatief groot deel van de kinderen met laag opgeleide ouders minimaal 7 uur per week beweegt (71% tegenover 68% gemiddeld).

Figuur 4: Aantal uur per week dat basisschoolkinderen bewegen, naar opleidingsniveau van de ouders.
Bron: Kindermonitor 2013, GGD Gelderland-Zuid.

VO-leerlingen bewegen ongeveer evenveel als basisschoolkinderen

Van de middelbare scholieren sport en beweegt 67% minimaal 7 uur per week, 24% 3 tot 7 uur per week en 9% minder dan 3 uur per week. Het dagelijks bewegen, zoals het fietsen naar school, levert verhoudingsgewijs de grootste bijdrage aan het beweegpatroon van middelbare scholieren, gevolgd door het sporten. Van de Nijmeegse middelbare scholieren gaat 89% op de fiets of lopend naar school. Bij de vo-leerlingen is het aandeel dat lid is van een sportvereniging is ongeveer even hoog als bij de basisschoolkinderen (71% tegenover 68% in 2002 en 2007). Vanaf de 16 jaar neemt het aandeel sportverenigingsleden scherp af: van de 13-15-jarigen is 75% lid, van de 16-jarigen 60%. Vmbo-leerlingen zijn minder vaak lid van een sportvereniging (59%) dan havo/vwo-leerlingen (77%). In 2002 werd ongeveer hetzelfde verschil gemeten. Wel doen de vmbo-leerlingen meer aan sport buiten sportverenigingen om. Al met al sporten en bewegen vmbo-leerlingen gemiddeld genomen wat minder dan de havo/vwo-leerlingen. Van de vmbo-leerlingen doet 64% minstens 7 uur per week aan sport en bewegen, en van de havo/vwo-leerlingen 69%. Het aandeel dat heel weinig sport en beweegt (minder dan 3 uur per week) ligt voor de vmbo-leerlingen op 12% en voor de havo/vwo-leerlingen op 7%.

Figuur 5: Aantal uur per week dat vo-leerlingen bewegen, naar opleidingsniveau. Bron: E-MOVO 2011, GGD Regio Nijmegen.

Lage sportdeelname bij meisjes van niet-westerse herkomst

In het verleden hebben we al vaker gegevens gepresenteerd waaruit blijkt dat de sportdeelname bij de jeugd het laagst is bij meisjes van niet-westerse herkomst. De meest actuele cijfers hierover stammen uit 2011: van de meisjes van niet-westerse herkomst in het voortgezet onderwijs is 40% lid van een sportvereniging, tegenover 71% van alle vo-leerlingen; 38% sport buiten een vereniging om, tegenover 51% van alle vo-leerlingen; 20% beweegt minder dan drie uur per week, tegenover 8,5% van alle vo-leerlingen.

Op basis van de Kindermonitor 2013 kunnen we geen uitspraken doen over de sportdeelname bij meisjes van niet-westerse herkomst in de basisschoolleeftijd.

Stedenvergelijking sporten en bewegen

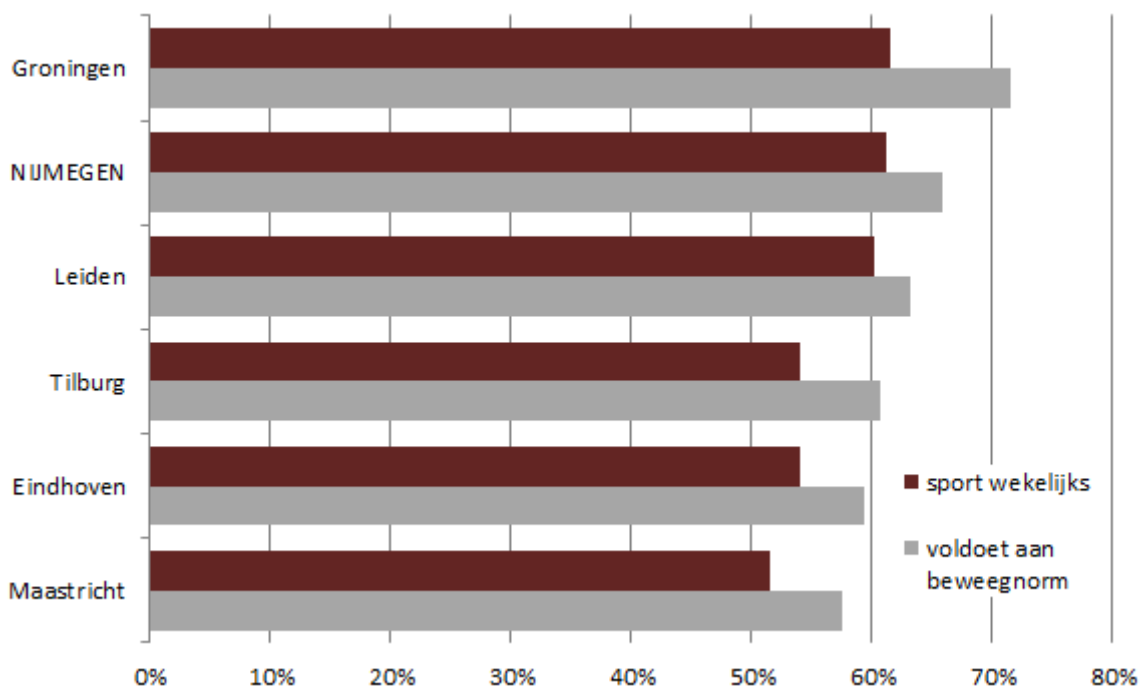
Ten opzichte van de benchmarksteden wordt er in Nijmegen naar verhouding veel aan sporten en bewegen gedaan. Diverse vormen van sporten en bewegen, waaronder hardlopen en wandelen, worden in Nijmegen meer dan gemiddeld beoefend.

Relatief veel volwassen Nijmegenaren sporten en bewegen

Najaar 2012 hebben de GGD'en, het CBS en het RIVM voor het eerst gezamenlijk een landelijk onderzoek verricht naar de gezondheid en leefstijl van volwassenen. De volwassen- en ouderenmonitor van de GGD is een onderdeel van dit onderzoek. Op basis hiervan kunnen we Nijmegen op een aantal punten vergelijken met vijf steden uit onze vaste set van benchmarksteden.

Uit de gezondheidsmonitor blijkt dat 66% van de volwassenen Nijmegenaren voldoet aan de norm gezond bewegen (minimaal een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit op minimaal vijf dagen van de week). In Groningen is dit percentage hoger (72%), maar in de andere steden varieert dit percentage tussen de 58 en 63%.

Ook voor aandeel wekelijkse sporters onder de volwassenen staat Nijmegen op de tweede plaats, net achter Groningen. Verder telt Groningen het laagste aandeel volwassenen met overgewicht (37%). Nijmegen volgt op de tweede plaats (40%) en in de overige steden varieert dat aandeel tussen de 41 en 49%.

Figuur 6: Percentage volwassenen dat voldoet aan de norm gezond bewegen.

Bron: Gezondheidsmonitor 2012, GGD'en/RIVM/CBS.

Meer hardlopers en wandelaars

Het aantal huishoudens waarin wordt hardgelopen, is in Nijmegen relatief hoog (12,5% tegenover 9,6% gemiddeld voor de benchmarksteden). Dat geldt ook voor het aantal huishoudens waarin wordt gewandeld (40,1% tegenover 36,4% gemiddeld voor de benchmarksteden).

In Nijmegen is 21,1% van de bevolking lid van één of meer sportverenigingen, die bij sportbonden aangesloten zijn. Dat is gelijk aan het gemiddelde voor de benchmarksteden (21,0%) (Bron: KISS, NOC*NSF 2014).

In zijn algemeenheid zien we dat in studentensteden een lager percentage lid is van bij sportbonden aangesloten verenigingen (landelijk percentage: 25%). Dat heeft te maken met de studentenpopulatie in die steden. Studentensportverenigingen zijn (veelal) niet aangesloten bij sportbonden en een deel van de studenten sport in het weekend nog in de woonplaats van de ouders. In Nijmegen wonen tussen de 20.000 en 25.000 studenten op een bevolking van ruim 170.000.

Verder wonen er in de grotere steden relatief veel huishoudens met een lagere sociaaleconomische status. Bekend is dat het percentage sportverenigingsleden onder deze groep relatief laag is.

Sportaanbod

In 2013 is de laatste meting in het kader van de sportverenigingsmonitor uitgevoerd. Daaruit bleek dat het aantal leden bij de meeste sportverenigingen op peil gebleven was. Ten opzichte van 2009 waren er meer sportverenigingen met financiële knelpunten en waren er minder verenigingen met een tekort aan vrijwilligers. Wel was de behoefte aan extra vrijwilligers nog steeds groot.

In 2012 is onderzoek uitgevoerd naar de deelname aan informele sportgroepen. Daaruit bleek dat er bij deze groepen weinig behoefte was aan ondersteuning door de gemeente.

Financiële knelpunten bij sportverenigingen

De sportverenigingsmonitor 2013 laat de volgende ontwikkelingen zien:

- Bij de meeste verenigingen is het aantal leden op peil gebleven.
- Het percentage verenigingen met te weinig vrijwilligers is licht afgenomen (van een derde in 2009 naar een kwart in 2013). Wel is nog steeds een meerderheid van de verenigingen op zoek naar vrijwilligers voor diverse taken. Een tekort aan vrijwilligers komt relatief veel voor bij hockeyverenigingen, zwemverenigingen en voetbalverenigingen.
De Burgerpeiling 2015 laat zien dat het percentage volwassen Nijmegenaren, dat zich als vrijwilliger voor een sportvereniging inzet, even hoog is als in 2013 (8,5%).
- Meer verenigingen dan bij de vorige meting (2009) hebben in de afgelopen jaren hun financiële situatie zien verslechteren. Bij circa veertig procent van de verenigingen is de huidige financiële situatie niet gezond ('niet gezond, niet ongezond' of 'ongezond'). Hierbij aansluitend zien we dat in de ranglijst van meest genoemde knelpunten bij verenigingen 'knelpunten m.b.t. de financiën' gestegen zijn van de zesde plaats in 2009 naar de eerste plaats in 2013. Diverse verenigingen geven aan dat ze de afgelopen jaren op de kosten bezuinigd hebben en de contributies hebben verhoogd. In combinatie met hogere kosten voor huur/onderhoud van de accommodaties en de afname van subsidies en sponsorgeld, betekent dat dat de rek er bij een deel van de verenigingen uit is.
- In de ranglijst van de meest genoemde verenigingsambities voor de komende jaren zijn 'verbeteringen m.b.t. de accommodatie' gezakt van de vierde plaats in 2009 naar de achtste plaats in 2013. Dat neemt niet weg dat diverse clubs knelpunten m.b.t. de accommodatie noemen. Deels gaat het daarbij om grotere, deels om kleinere knelpunten.
Niet veranderd is dat 'groei (meer leden en vrijwilligers)' en 'sport blijven bieden op prestatief en recreatief niveau' de meest genoemde ambities zijn.
- Een meerderheid van de verenigingen denkt bij het verwezenlijken van ambities en het oplossen van knelpunten ondersteuning nodig te hebben. Daarbij is 'de gemeente' het meest genoemd, gevolgd door 'vrijwilligers', 'scholen/onderwijsinstellingen', 'sponsors' 'nationale sportbonden' en 'andere sportverenigingen in de stad'.
- De aandacht bij verenigingen voor maatschappelijke thema's rondom het sporten (respect/normen en waarden, fair play/sportief gedrag en integratie) is toegenomen.

Landelijke cijfers over ledentallen van sportvereniging (periode 2012-2014) laten zien dat het aantal leden van hockeyverenigingen nog steeds aan het groeien is. Sporten die leden verliezen zijn handbal, korfbal, tennis en badminton.

Beperkte ondersteuningsbehoefte bij informele sportgroepen

Najaar 2012 is er een onderzoek gehouden onder de leden van het digitaal stadspanel, die actief zijn in een informele sportgroep (een groep van minimaal 3 personen, die buiten een sportvereniging of commerciële sportschool om aan sport doet).

Veel respondenten geven aan dat ze minder of niet zouden sporten, als ze niet bij een informele sportgroep zouden kunnen sporten. Redenen om voor een informele sportgroep te kiezen zijn het laagdrempelige karakter, de stimulerende werking van de groep, de lage kosten en sociale aspecten (netwerk vergroten; ook contact met elkaar buiten het sporten om).

Bij informele sportgroepen is de behoefte aan ondersteuning door de gemeente beperkt. Een ruime meerderheid van de respondenten (81%) geeft aan dat hun informele sportgroep geen ondersteuning nodig heeft. Van de gemeente verwachten de respondenten vooral a. een faciliterende rol - accommodaties die gebruikt kunnen worden door informele sportgroepen en voorzieningen in de openbare ruimte - en b. een ondersteunende rol bij de promotie van het sporten in informele groepen. Het aantal respondenten, dat wil dat de gemeente zich nadrukkelijker met informele sportgroepen gaat bemoeien en meer het voortouw neemt, is veel kleiner.

De deelnemers aan informele sportgroepen sporten deels meer in de buurt van hun woonadres en deels verder weg. Ruim zeventig procent van de respondenten geeft aan dat hun sportgroep in Nijmegen sport. Ruim de helft daarvan noemt één of meer locaties in het stadsdeel waar men woont. De rest noemt één of meer locaties buiten het stadsdeel waar men woont. Bijna de helft van de respondenten geeft aan dat hun sportgroep (ook of alleen) buiten Nijmegen sport. Informele groepen, die zwemsport, teamsporten in de zaal, racketsporten en fitness/gymnastiek beoefenen, doen dat vooral in Nijmegen. De groepen, die fietsen/wielrennen/mountainbiken en wandelen, doen dat meer buiten dan in de stad. En de groepen, die hardlopen, doen dat zowel in als buiten de stad.

De Sportverenigingsmonitor 2013 laat zien dat diverse verenigingen bereid zijn om ondersteuning te bieden aan informele sportgroepen. Meer dan de helft van de verenigingen, die gebruik maken van buitensportvelden, staat onder voorwaarden positief tegenover het gebruik door informele sportgroepen van de sportvelden en de kleed- en doucheruimtes. Daarbij gaat het relatief vaak om tennis- en voetbalverenigingen. Verder vinden 4 op de 10 verenigingen met eigen trainers het (onder voorwaarden) goed als informele sportgroepen hun trainers benaderen.

Sportevenementen en topsport

De Nijmeegse loopevenementen zijn onverminderd populair. Diverse sportteams spelen op het hoogste of een na hoogste competitieniveau.

Populaire loopevenementen

De Zevenheuvelenloop en de Marikenloop blijven veel hardlopers trekken. De laatste jaren finishen rond de 25.000 deelnemers bij de Zevenheuvelenloop en rond de 12.000 deelnemers bij de Marikenloop. In 2015 werd voor de 1^e keer de Stevensloop georganiseerd. Met dit nieuwe evenement, waarvoor ruim 9.000 mensen zich inschreven, hebben we in de stad nu ook een halve marathon.

Ook de Vierdaagse, met weer circa 43.000 gestarte deelnemers in 2015, is onverminderd populair.

Speciale sportevenementen in 2016

In 2016 vinden in Nijmegen veel bijzondere evenementen plaats, waaronder de 100^e Vierdaagse en enkele grote sportevenementen. Op 7 mei is Nijmegen finishplaats voor de Giro d'Italia en op 8 mei vertrekken de renners vanuit Nijmegen naar Arnhem. In het eerste weekeinde van juli vinden in Nijmegen, Groesbeek en Wijchen de Special Olympics plaats. Dit is het grootste nationale sportevenement voor mensen met een verstandelijke beperking. Belangrijke (top)sportevenementen, die jaarlijks in de stad plaatsvinden, zijn de eerder genoemde loopevenementen, enkele nationale titeltoernooien judo, het atletiekevenement Nijmegen Global Athletics en de wielertocht de Ronde van Nijmegen.

Diverse teams spelen op hoogste of een na hoogste competitieniveau

Voetbalclub NEC werd in seizoen 2014/2015 met een recordaantal punten kampioen van de Jupiler League en speelt weer in de eredivisie. De Nijmeegse hockeyverenigingen spelen met vijf teams (3 x dames 1 en 2 x heren 1) in de overgangsklasse, het één na hoogste competitieniveau. Vanaf seizoen 2015/2016 organiseren de Nederlandse en Belgische ijshockeybonden gezamenlijk één eredivisie waarin in twee groepen wordt gespeeld. Nijmegen Devils neemt daaraan deel. De heren van volleybalvereniging Vocasa spelen op het een na hoogste niveau, namelijk in de topdivisie. Verder worden er goede individuele en teamprestaties geleverd binnen de atletiek-, judo-, turn- en zwemsport.

Bronnen

- Burgerpeiling 2015, O&S
- Sportverenigingsmonitor 2013, O&S
- E-MOVO 2011/2012, GGD Regio Nijmegen
- Kindermonitor 2013/2014, GGD Gelderland Zuid
- Volwassenen- en ouderenmonitor 2012/2013, GGD Gelderland-Zuid (uitgevoerd in kader van landelijke gezondheidsmonitor, een samenwerkingsproject tussen GGD'en, het CBS en het RIVM)
- Notitie over informele sportgroepen in Nijmegen, 2013, O&S
- Statistieken: www.volksgezondheidszorg.info / Cendris Streetlife, NOC*NSF, CBS Statline